

Előfizetési árak:

ostán vagy háshoz küldve:

Egész évre. 20.— kor.

Félévre. 10.— kor.

Negyedévre 5.— kor.

Egy hónapra 1.70 kor

Egyes szám ára 8 fill.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE

Hirdetések díja:

Egy □ cm. területenként 8 fillér.
Nyitótér és magánérdekű közlemények soronként 40 fillér.

Megjelenik minden nap, az ünnepek és vasárnapok kivételével.

Szerkesztőség: Kossuth-utca 13.

Ide küldendők a lap szellemi részét illető közlemények.

Főszerkesztő:

Koncz Ákos.

Felolvasó szerkesztő:

Dr. Orbán József.

Kiadóhivatal: Kossuth-utca 13.

Előfizetés, hirdetés és magánérdekű közlemények felvétele.

Hivatalunk.

Debreczen, okt. 1.

A szabadelvű párt hivatásáról és a liberálisizmus lényegéről régen nem hallottunk olyan klasszikus és mélyreható kijelentéseket, mint a minóket Chorin Ferencz, a szatmáriak jeles képviselője, a szabadelvű párt ezen előkelő tagja hangoztatott.

A szabadelvű párt hivatását Chorin abban foglalja össze, hogy fentartja a magyar állam függetlenségét és önállóságát a negyvennyolcas törvények és a kiegyezés alapján és hogy kiépíti az egységes magyar nemzeti államot a politikai jogok fejlesztése és a teljes jogegyenlőség alapján.

Az ily fontos s az elvek magaslatán álló kijelentéseknek rendszerint csupán akadémikus hatása szokott lenni, miután azokból a gyakorlati politika vonatkozásai hiányzanak s az életre alkalmazhatóságok kellőleg ki nem mutatnak.

A szatmáriak országos hirü képviselőjének beszéde azonban nem csupán akadémikus jelentőségű, mert az elvi kijelentéseket nyomon

követte az életből vett magyarázat s a szabadelvű párt hívei és ellenfelei egyaránt meggyőződhetnek arról, hogy azok a tételek, melyeket a kijelentések tartalmaznak az életből vett igazságokat képeznek.

Ily igazságok, hogy még a rosszakarat sem vonhatja kétségbe, mikép Széll Kálmán miniszterelnöksége alatt az alkotmányjogi kérdések kezelése még a legszigorubb követelményeknek is megfelel, hogy el vannak háritva azon veszélyek, melyek a közelmúltban alkotmányunk épségét fenyegették, mert a kormány szigoruan őrködik afelett, hogy állami önállóságunk legkisebb részlete se szenvedjen elhomályosodást.

A másik igazság az, hogy a mit a szabadelvű párt és a kormány a Széll Kálmán miniszterelnöksége kezdete óta tett, azon intézkedések és törvények, melyek a Széll Kálmán aegise alatt láttak napvilágot, a szabadelvűség feltételeinek mindenben megfelelnek és a kormányzat oly irányban gyakoroltatik, hogy a polgárok egyéni és politikai jogai megvédelmeztessenek és el ne nyomassanak. Hogy tehát a szabadelvű párt programm-

jában befoglaltatik a szabadelvűség karakterisztikonja, mely abban áll, hogy a politikai jogok kiterjesztessenek s a meglévő jogintézmények biztosittassanak.

A Chorin nyilatkozatai a Széll Kálmán kormányzatának szabadelvűségére nézve a legfényesebb bizonyítékot szolgáltatják s bár erre nézve a kormányelnöknek bizonyítékokra épen semmi szüksége nincsen: a mai politikai helyzetben, midőn a reakció ajtónkon napról napra dörömböz és feltűnni vágyik, nem felesleges kifejtteni a kormány és a szabadelvű párt álláspontját, hogy a nemzet láthasson és ítélhessen.

És megmutatja szabadelvűségét e politika azokkal szemben is, kik az előbbi kormánynak oly intézkedését is helyeselték, melyek a liberálisizmussal ellentétben állottak s mely intézkedéseknek épen a Széll Kálmán kormányra lépése vetett végett. E tekintetben tehát a mostani kormány ellen a vád visszahull a vádaskodókra. Mert épen azoknak, kik a Széll Kálmán kormányra lépését közvetlen megelőző politikai aktusokban, mint tényezők szerepeltek, ninesen joguk a Széll

TÁRCZA.

Kerék a falon.

— A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája. —

Irta: Szini Péter.

Szováthi János becsületes kerékesináló mesteruram egy reggelen arra ébredt fel, hogy az ő tisztességes alkotásu háza előtt egy sereg ember áll, kik csodálkozó arckifejezéssel tekintenek a ház falára és minekutána oda néztek volna, kedélyesen nevetni kezdenek.

Az előbb csak fojtott nevetés, később hangos hahotába csapott át. Jövő-menők megálltak a ház előtt s ujjal mutogattak a falra. Sehogy sem tudta e tüneményszerü esetnek okát véges eszével felérni a jó Szováthi János uram és kezdett neki tüzelődni, hogy most mindjárt előfog egy darab keréktalpnak szánt fát és azzal majd széjjel oszlatja a sokadalmat.

A bátorság felől meg is tette volna ezt a becsületes kerékgyártó, mert hát nagyerejü embernek ismerték őt városszerte, aki annak idejében, mikor még a török rakoncátlanokdott, megvette azt a páratlan vitézséget, hogy egy szörnyü nehéz kalapácsal neki dobott a pasának s úgy találta halántékon, hogy azonnal Mohamed paradicsomába költözött.

Nem is igen engedett a vitézségből még akkor sem, mikor már a hatvan felé billent a dereka és a Csapó-utcán épült szép házában dalosajku eladó segített életpárjának a házi teendők végezésében.

Most is tette kész akarattal ugrott fel. Telt arca kivörösödött, homlokerei kiduzadtak és vaskos ökleit úgy szorítgatta

össze, mintha szeretne valakit széjjelmorzsolni.

Indulóban volt, mikor belépett a hűsége hitvestársa, a ki látván férje haragtól kigyult ábrázatát, menten arra gondolt, hogy a legnagyobb baj adhatja elő magát, ha az ő férjeura ilyen állapotban azzal a vastag talpfával kimegy a sokaság közé. Kezdte hát esendes szavakkal hüsíteni föllobbant vérért.

— Mi bántja a kelmed szivét, édes vérem, hogy olyan felindult állapotban vagyon?

— Nézd kívül a nagy sokaságot! Mi történik itten? Mi ütött ehhez a néphez, hogy épen itt talál csodálkozónivalót? Hát az én házam mi leszen ezentul? Bolondok háza, vagy mi?

— Túrtesd haragodat, édes vérem. Majd én kimegyek és megtudom az okot a szomszédasszonytól. Kár volna magadat felborsolnod hiábavalóságnak okáért. A kirurgos a minapában is azt mondta, hogy harcralobanásoddal csak a gutaütést sietteted.

Szováthi hosszat fujt, mint a fáradt vadállat, midőn menhelyre talál. A szemei szikráztak még ugyan s nyakerein is látszott a kékes daganat, hanem mégis már megju házodott egy kissé. A kirurgos ur tanult férfi s ha egyszer megjövendőli a gutaütést, az okvetlenül be fog következni, épen úgy, mint a kalendárium által jósolt napfogyatkozás.

Már pedig Szováthi uram élni szeretett volna még ez árnyékvilágban. Elégnek találta majd akkor költözni ki a czegléd-utcaiz temető homokos hantja alá, mikor kedvesen szeretett egyetlen, leányát férjhez adja.

Lehült a haragja, remegő kezéből leejtette a kifaragott vaskos tölgyfát s oda szólt az asszonynak:

— Igazságod lévén, asszony! Egy szenátorviselt emberhez nem illendő, hogy esőcselékbe egyvedledjék. Eredj ki és tud meg a sort.

Julis asszony nagy hirtelenséggel ki is ment aztán. Az ő oldalát is erősen furdalta a titok megtudása. Hiszen ő sem emlékszik, hogy az ő házuk körül ennyi nép gyült volna valaha egybe, mint temetésnél szokás.

— Jöjjék, édes lelkem szomszédasszony, jöjjék! Lássa kelmed saját szemével is a csufságot! — intette magához Szilvásné asszonyom.

Kiléptek az oszlopos faragványu kiskapun a báméskodó tömeg közé s akkor látta meg Szováthiné asszonyom, hogy bizony volt miért csodájára állani az ő házuknak.

A tisztára meszelt, hófehér falra egy óriási nagy kerék volt pingálva veres krétával, melyre nézve minden szemléző véleménye oda vergált, hogy azt valaki csupa merő csufolkodásból követte el.

Épen pünkösdre állott be a nagy hét. Egyes keresztyén nem foglalkozik ilyenkor veszendő földi dolgokkal, hanem buzgó ajtatossággal készíti az ő lelkét az Urnak szent vendégségéhez. Az öreg Rákóczi épen megkondult a Nagytemplomban, hogy egybegyűjtse az istenes életü hiveket az Urnak szent házába, hol Kondor Boldizsár prédikátor mond a bünöknek eltörléséről esedező imát. A kíváncsi publikum meg is indult a harang hívó szavára és oda hagyták Szováthi uram kiczirkalmazott házat.

Kálmán kormányzatának és a szabadelvű pártnak liberálisában kételkedni.

És nincsen jogok kételkedni azoknak sem, kik az antiliberalizmus gyanuját a kormány legujabb ténykedéseiből merítve a volt kormánypárttal szorosabb összeköttetésben nem állottak, mert a kormány közgazdasági politikája nem türi meg a lehetőségét sem annak, hogy az illiberalizmus gyanuja hozzá férközhessék.

A közgazdasági ágak egyenlő fejlesztésének politikája épen a Széll Kálmán kezdeményezésének köszönhető s ha vannak a szabadelvűség takarója alatt olyan törekvesek, melyek a reakciót közgazdasági téren szeretnék hazánkba becsempészni, ezeknek a Széll Kálmán politikája fog leghamarabb ellenállani s a csempészetet legbiztosabban ez fogja megakadályozni.

Azonban jó lesz vigyáznunk arra, hogy viszont a közgazdasági téren ne engedjük, hogy épen a szabadelvűség révén egyik, vagy másik közgazdasági irány a maga részére tulsulyt foglaljon el. Mert valamint a reakció az agrár eszmék ürügye alatt gazdasági téren keres magának érvényesülési alapot, épen olyan bizonyos, hogy megvan a hajlandóság a merev merkantilis irányzatnál is arra, hogy minden közgazdasági újítást elleñezzen, mely a magyar gazdaközönység életrekeltését czélozza. A

fogyasztási szövetkezetek eszméjét, mely a gazdaközönység érdekeit van hivatva szolgálni, a túlzó merkantilisták nemcsak, hogy perhorreskálják, hanem azok ellen eléggé nem kárhóztatható agitációt fejtenek ki. Ezért kell a közgazdasági élet helyes irányban fejlesztésére a legéberebb gonddal ügyelnünk s nem szabad megengednünk, hogy a liberalizmus elvét összezavarjuk a gazdasági kérdések egyoldalú felfogásával. Az Egán-ügy nyújt erre legvilágosabb példát, melyet újra életre galvanizálni szeretnének úgy az agráriusok, mint a merkantilisták. A kormány azonban ily velleitásoknak útját fogja állani s a közgazdasági reform kérdéseiben épen oly szilárd elhatározottsággal követi önálót, senkitől nem függő liberális politikáját, mint Ausztriával szemben.

Az új kereskedelmi szerződések. A kereskedelmi szerződések megújítására vonatkozó előkészítő tárgyalások a monarchia két államának kormányai között, hír szerint, még az ősz folyamán meg fognak indulni. Legalább egy kérdésben előreláthatólag mihamar létrejöj a kormányok közt a megegyezés: abban a közgazdasági kérdésben, hogy jövőre ne tartsák fenn eddigi alakjában az olasz bor-behozatalnak kedvezményes elvámolásban való részletetését. Az olasz bor vámkedvezménye ellen, mely a hazai bortermelésnek mérhetlen kárára volt, mint ismeretes, az országnak majdnem valamennyi törvényhatósága petícióval élt s Ausztriában is sűrű reklamációk tárgya az a káros verseny, a melylyel a vámterületre beözönlő olasz bor különösen a dél-ausztriai tartományok termelését sújtja. Nem nehéz ily körülmények közt megjósolni, hogy az új olasz

kereskedelmi szerződésből okvetlenül ki fog maradni az olasz borbehozatalnak az eddigi vámkedvezményezésben való részletetése.

Az akadémia polgárságának tiltakozó nagygyűlése.

Debreczen, szeptember 30.

Az egész város figyelmét felkeltő érdeklődés előzte meg a helybeli akadémia polgárságának f. hó 29-ére hirdetett közgyűlését, melynek tárgyát a budapesti egyetemi ifjuság egy részénél lábrakapott néppárti és klerikális törekvéssel szemben való, állásfoglalás és tiltakozás képezte.

Hogy a mi ifjuságunk e tekintetben mily egyöntetűen, mily tiszta felfogással s mily számottevő érdeklődéssel gondolkozik, hatalmas arányokban mutatta meg az az impozáns tömörülés, melyet a debreczeni ifjuság a szombati gyűlésnél tanusított.

Jóval 5 óra előtt, mikorra a gyűlés ideje ki volt tűzve, százakra menőleg letele az ifjuság a kollégium előtti tért s az arcokon ülő izgalomból lehetett látni, hogy nagy dolog készül.

Növelte az izgalmat és érdeklődést az a körülmény, hogy a gyűlésre lejöttek Brázovay Kálmán, a Pesten most uralkomon levő Nemzeti Pártelnöke, Köpösdy Dezső, az Egyetemi Kör volt elnöke, kinek vezetése mellett csapott át az egyetemi ifjuság egy része a klerikalizmus és néppárt zászlója alá és Wolfner Pál, az ifjusági ügyek régi ismerője és harczoza, az Egyetemi Körnek a múltban egyik vezéralakja.

A gyűlés előtt incidens történt. Köpösdy ugyanis, nem tudni mi okból, minden áron meg akarta akadályozni, hogy Wolfner a gyűlésen beszélhessen, e végből sorra

Julis asszony lélektelenül esett be az ajtón.

— Ember! Hallod-e, ember! Ki vagyunk czégérezve! — kiáltotta zokogástól fojtott hangon.

— Czégérezve? Miképen? — ugrott fel a derék mester.

— Gunyt üttek belőlünk és a tisztas mesterségedből. Valamelyik isten nélkül való gonosz veres krétával egy nagy kereket pingált házunk falára.

Ugyan ki csinálna ma az ilyenből valami nagy dolgot, mikor a szeméremértő képeket is kirakatokban fitogtatják?!... Amde ebben az időben még tisztelt és becsült volt a munka. A mester korlátlan ur volt az ő kis birodalmában. Volt tekintélye a háznál és a házon kívül. Helyet foglalt a tanácsban és intézhette a város ügyeit.

Nem lobbanhatott-e méltó haragra Szováthi uram, mikor meghallotta az alig hihető hirt, hogy valamelyik titkos ellensége csufságos módon igyekezett kipellengérezni az ő tisztas mesterségét!

De bizony dühre gerjedt. Még a nagyhétről is elfeledkezett a szégyennek miatta. Felvette ünneplő mándliját, a szekrényben tartogatott laposszélű kalapot fejére nyomta és sebes léptekkel sietett végig az utcán, a városháza felé, hogy e szörnyűséges dolgot bejelentse a tanácsnak.

Még akkor is ott piroslott arcán a gyászos szégyenérzet, mikor a tanácstevő terembe lépett, hogy ügye baját elpanaszolja.

A szenátor urak teljes számban jelen valának, hogy egy főbenjáró véteken ítélet tegyenek. Jelentés érkezett ugyanis a tisztas tanács elébe, hogy Kállay Mihály, érdemes eszmadia-mester a Nap-utczában a mult hét egyik napján úgy elfeledkezett vala magáról, hogy káromló szavakat ejte ki

száján. Teremtettét és más ilyenfajta égbekiáltó szokat emlegetett.

Ott reszketett a sarokban maga a vádolt eszmadiamester is. Összetöprődött tétlen végigvonslott a rettenetes büntetéstől való félelem és bűneit bánkódva emelte szeméit a nemes tanácsshoz.

A szentencia hamarjában ki is mondatott árva fejére, melynek értelmében átadatott a hóhérnak, hogy két lapátütést szenvedjen el; ha pediglen máskor ily ferelmes bűnben találtatódna, nyelve kimetszetik és számkivettetődik a városból.

Mikor ezzel is készen valának, megszólalt Arnóthy szenátor uram és kérdést intéze Szováthihoz, — hogy mi panasza legyen.

— Csufságot tőnek rajtam, nemes tanács! A szégyen, az izgalom, a hereze-hureza betegg tesz. Olyan vagyok, mint a lelketlen állat!... Az eszem sincs helyén, tisztas uraim!

— Adódjék elő a panasz, mert sok beszédnek sok legyen az alja! — szólott közbe Arnóthy uram.

— Hát nem is kerülgetem a szót, tisztas uraim! Ma reggel, hogy felébredtem és a reggeli fohászokodásomat elvégeztem volna, hallom, hogy házam előtt kaczag egy is, más is. Kitekintvén, látom, hogy népek gyűlnek egybe házam előtt, kik a falra mutogatván, kaczagnak vala. Szemeim fennakadának a bámulattól. Mit kaczagnak ezek az én házam előtt? Kérdezem vala magamtól. Később aztán a feleségem kiderítette a valóságot.

— Halljuk a történetet!

— Szenátorviselt ember vagyok én is és becsületes kerékgyártó mester, amiképen tudja az egész város. És ime ellenem támadt valamelyik gonosz akaróm és festett az én házam falára csufságnak okáért veres kré-

tával egy nagy kereket. Ezt kaczagták volt az arra elmenő népek.

A tanács módfelett megbotránkozott Szováthi uram esetén. Mi lesz a város erkölcsi életéből, ha már ily cselekmények is megtörténhetnek tisztességes életű emberekkel?

Arnóthy szenátor uram megvigasztalta az elrökönyödött Szováthit, hogy csak ne emészze magát semmi hiábavalósággal, mert hát van neki egy fürmendere, a Csókás Pali. Kikutatja az a tettest, ha mindjárt a föld alá rejtőzködik is el. Akkor aztán majd következik a haddal hadd.

Szováthi uram megnyugasztalt lélekkel távozott el, Arnóthy szenátor ur pedig Csókást hívatta elő, ki a város szolgai öltözetében jelent meg. Magastermetű barnaképű legény volt, átható tekintetű szemekkel. Sima, nyílt homloka elárulta, hogy kiváló tehetség rejtőzik benne.

— Pali! — szólította meg Arnóthy. — A Szováthi uram házára valamelyik istennélkül való gaz veres krétával egy nagy kereket rajzolt. Ezt a csufolkodót előteremtetted és holnapra elémbé állítod, akárki fia legyen is.

Csókás bólintott a fejével, majd eszímája sarkát ütötte össze katonásan és aztán elment a parancsolat teljesítésére.

Arnóthy uram feles nyugodtsággal bizta az ügy sikerítését Csókásra. Tudta, hogy ez a legény rájön a nyitjára a dolognak és kézbe adja a tettest. Olyan ügyes detektív volt ez a legény, hogy még a szomszéd városokba is kivitette a hatóság, ha valamelyes bonyolult ügy kibogozásáról volt szó.

Csókás ismerte az egész város népét s így nem okozott feltűnést, mikor Szováthi uram házánál megjelent, Szívesen látták ottan. Maga a szerelmes szép Erzsi, Szováthi uram szemefénye is szívesen eldiskurálga-

járta Csiky Lajost, a prorektort, Erőss Lajos theologiai dékánt, kocsin vágtatott dr. Bartha Bélához, a jelenlegi rektorhoz, kiknél azzal állott elő, hogy Wolfner az egyetemről már abszolvált s így nem beszélhet, mert az törvénytelenység volna, mit ő a miniszterig megfelelőbbé.

Dr. Bartha Béla az ifjúságra bizta a dolog elintézését. Az ifjúság ez eljárás s Wolfner minden áron való kitudni akarása miatt megabuzogolta Köpösdyt, mint a ki visszaélt a vendégjoggal s a debreczeni ifjúság ama szivességével, hogy őt a gyűlésre megvárta s neki a védelemre alkalmat adott. Ugyanis a debreczeni ifjúság Wolfnerrel, ki még a legutóbbi egyetemkörü választási mozgalmakban is részt vett, a Köpösdi lejtővetelét azért tudatta s neki is a lejtővetelre az alkalmat azért adta meg, hogy a viszonyosság, az audiatur et altera pars elve, a legteljesebb mérvben érvényesüljön s így a debreczeni akadémia polgárságának pártatlansága és minden érdektől és befolyástól ment véleményhozása annál jobban kifejezést nyerhessen.

Az ifjúság nevében és felhatalmazásából jogunk és kötelességünk kijelenteni, hogy ámbár a debreczeni ifjúság elítéli is a Nemzeti Pártból ki-kiesapódó klerikális és néppárti szellemet, ez azért nem jelenti azt, mintha a debreczeni ifjúság a radikális pártnak védője és gyámkodója kívánt volna lenni.

Tehát ezekből könnyen érthető, hogy Köpösdynek a Wolfner ellen indított hajszája megtermette a maga gyümölcsét: töle annak a kis brokonszenznek is teljes mértékben való megvonását, mely iránta az áprilisi debreczeni diákkongresszuson való működése folytán ifjúságunknál megmaradt.

A főiskola legnagyobb termében, a VI.

sz. teremben, 4—500 főre menő tömeg szorongott, melynek zömét a 300—350 főből álló akadémiai polgárság képezte s óriási számmal voltak a városi közönség köréből is érdeklődők.

Soha nem látott még a tisztos debreczeni kollégium belseje olyan gyűlést, mint a milyen ez volt. Valóságos szenvedélyvel várta az ifjúság, hogy mit fog hallani. Mikor Csighy Andor, főiskolai szenior mint elnök ¼6 órakor lelkes szavakban válaszolva a gyűlés célját, megnyitotta a tanácskozást, attól fogva az éljenzésnek, az abuzusnak, az „ugy van!” s az „eláll!” kiáltásoknak olyan pár percenként meg-megújuló vihára tört ki, melyet a folytonosan zugó elnöki csengettyű nem birt csendesíteni, úgy hogy az óriási zaj kitódulva a nyitott ajtón, nyitott ablakokon, pár száz lépényire elhallatszott s egyes élesebb kitörései a Bikáig elhatottak.

A gyűlés először is Sipos Béla indítványára kimondotta, hogy bár Wolfner Pál már nem egyetemi polgár, mégis a szabad szó korlátozását nem tűrve s Köpösdynek az ellene indított eljárását elítélve, Wolfnernek a szót megadja s ezért egyetemlegesen felelősséget vállal.

Wolfner erre önzetlenül kijelentette, hogy **szólni nem kíván**, mert nem akarja, hogy ő miatta az ifjúságra felelősség háruljon. Köpösdy így célját érte, de önmaga alatt is vágta a fát.

Ekkor adta át Csighy elnök a szót Kun Bélának, a Joghallgatók Segítő Egyesülete elnökének s kérte fel őt előadói beszédének megtartására és határozati javaslatának benyújtására.

Mikor Kun Béla szólásra felállott, oly éljenzéssel és tapsal fogadták, hogy pereze-kig nem szólhatott, míg végre megkezdhetette

és elmondhatta a helyenként zugó helyesléssel fogadott és félbe-félbeszakított beszédet, melyet aktualitása és arra méltó volta miatt teljes egészében itt közlünk:

„Akadémiai Polgártársak!

Kedves Barátaim!

A határozattól, melyet ma ki fogunk mondani, nemesak az függ, hogy a debreczeni akadémiai polgárságot az ország közvéleménye megmaradottnak és küzdőnek lássa azon az uton, melyet úgy hívunk, hogy a tiszta gondolkodás útja, — hanem sok tekintetben függ a mai határozattól annak a nyilvánvalóvá tétele is, ha vajjon az ország első akadémijának: Debreczennek s a mi leendő felhívásunk és átirataink folytán a kolozsvári egyetemnek s a többi akadémia-nak, szóval a vidéknek ifjúsága úgy érez, úgy gondolkozik, oly célokat, oly eszközöket s oly cselekedeteket tart-e a magyar ifjúság kötelességével, hivatásával, becsületével megegyezőnek, mint a mely célok, eszközök és cselekedetek következetesen jelzik azt az irányt, melynek jegyében a legközelebbi idők tapasztalataiból ítélve, a budapesti egyetemi ifjúság egyrésze működik s mely irányt én nem tudok másképen nevezni, mint a saját nevén: politikai irány-nak, még innen is a legveszedelmesebb irány-nak: néppárti irány-nak, mely irányt én nem tudok másképen nevezni, mint felekezeti irány-nak, innen is a legelfogultabbnak: klerikalizmusnak.

Nem olyan vád ez, amit azért hangoztatok, hogy a kiket illet, tisztázzák magukat, nem olyan vád ez, mit én híresztelésekből, nagytársokból, vagy saját elfogultságomból merítettem, hanem olyan vád ez, mely nem szorul magyarázgatásokra, olyan vád ez, mint a mit tényekből ítélve a közvélemény oszt és fentart, olyan vád ez, mint a milyen vád éri a sikkasztót vagy rablót, ha tetten érték, mert állítom, hogy a budapesti ifjúság egyrésze is elsikkasztotta a magyar ifjúság multjának tisztos hagyományait s megrabolta a magyar ifjúság jövőjének boldogító reményét.

Mert mi a magyar ifjúság feladata?

tott vele, mert ugyancsak nagy selma volt és értett a széptevéshez.

Beszédközben aztán észrevétlenül kivette a leány szavaiból, hogy két legény jár a házukhoz. Az egyik Arnóthy szenátor uram fia, Balázs, a másik pedig Mike Lőrincz, a gazdag özvegy Mikéné unokája.

Csókás rögtön tisztában volt vele, hogy a két legény közül követhette el az egyik a tettet. Igen ám! De hogyan tudja ki a leánytól, hogy melyik jár hozzá kevesebb reménységgel?

No de nem azért volt Csókás fürmender, hogy az ily csekélység megakaszszsja terve kivitelében.

— Erre jártam az este és véletlenül bepillantottam az ablakon. Ugy vettem észre, hogy Arnóthy Balázs volt itt.

— Nem jól látott kelmed! — mondotta rá a szép leány. — Arnóthy nem volt itt már két hete. — Mike Lőrincz volt az, a kit látott.

Csókásnak elég volt ennyi. Hamarjában bucsut vett a háznéptől és kisetett az utcára. Itt a homlokához kapott s meghökkenve állt egy ideig.

— Micsoda bolond komédia! Hát most már aztán a szenátor ur fiát vezessem fel az apja elébe?... Mert, hogy ő cselekedte a pingálást, az már bizonyos. Vetélytársak voltak. Eljött az este is erre s meglátta Mikét a szobában. Fellázadt haragja ösztönözte aztán a csúfságos cselekedetre.

Csüggedt fővel haladt végig a városban egyenest a városháza felé tartott. — Tudatni akarta Arnóthyval a szomorú valóságát.

Ott találta még a teremben. Valami irományokkal bajoskodott.

— No hát rátaláltál-e a gaz lélekre? — fordult Csókáshoz. — Miért nem kísérted elő rögtön?

— Nem lehet!...

— Talán erősebb volt náladnál és kikiklott a kezéd közül?

— Nem, uram, hanem olyan legényről van szó, akit nem akartam rögtön bemártani.

— Miféle legényről? Akárki fia legyen is, a tanács elé kell kísérni, hogy elvegye méltó büntetését. Nem kimélem, ha épen a tulajdon fiam lenne is!

— Hiszen épen is, az a baj! — hagyta rá Csókás szomorú arezulattal.

Arnóthy mereven tekintett Csókásra, hogy komolyan beszél-e, vagy csak hívságos tréfa származik szájából. És mikor nézte a legény hideg, mitsemmondó arezát, megrendült egész testében. Egészség pirjától festett areza fokónként fehéredett el. Azt hitte, hogy most rögtön elérkezik végórája. Az asztalra rogyott a feje s úgy sóhajtott:

— A fiam!... Az én egyetlen fiam!

De hirtelen magához jött. Emberfeletti erőt kényszerített lázadni kész indulataiba s odaszólt Csókáshoz kökemény szavakkal:

— Menj és tedd kötelességedet! A legényt kísérd fel. Ha szép szerével nem jó, vasald meg!

Mielőtt Arnóthy uram összegyűjtette a tanácsot, Csókás is megérkezett Arnóthy Balázsszal. A szelidtekintetű, szép természetű legény daczos viselkedést vett fel. Látszott, hogy a szívet környékezi valami súlyos fájdalom.

Nem tagadta a tettet. Elmondta a tisztos tanács előtt, hogy ő már régebben járt Szováthi uram házához, mert lángoló érzéssel ragaszkodott a szép Erzsikehez. Azt hitte, hogy nemsokára boldog menyasszonyának nevezheti. De eljött a sátán Mike Lőrincz személyében. Feldulta az ő paradicsomát; széjjeltépte reményességét.

Az este is elment a leányhoz, de mielőtt belépett volna, betekintett az ablakon

és látta, hogy Mike Lőrincz ott van. Boszszura gerjedt és mérgében odarajzolta a falra a veres kereket.

A tanács csakhamar meghozta ítéletét, melyet Arnóthy uram hirdetett ki a saját fiának ekképen:

„Mivelhogy Arnóthy Balázs magáról úgy elfelejtkezett, hogy tisztességes polgár-ember házában falára csúfságból és szegye-nítésből veres krétával kereket formált, hóhér által végrehajtandó öt lapátütés elszenvedésére ítéltetik, tudtára adatván egyebekben, hogy ha máskor is ilyet elkövetne, jobb keze levágattatik és a városból számkirekesztetik.“

Az ítélet ellen nem volt apelláta. Arnóthy Balázson Lőrincz Pál hóhér a városháza előtti téren végrehajtotta a szigorú ítéletet.

Mikor a büntetést végrehajtották, a bűnösnek meg kellett ezt köszönnie a tisztos tanácsnak. Arnóthy Balázs is, mikor a nagy néptömegben keresztül furakodott, a hóhértól kísérve felment a tanácsterembe s meghajtván magát, megköszönte a büntetést.

Az apa szíve ekkor nyilatkozott meg. A tanácstevők látták, hogy Arnóthy uram mindjobban érzékenyül. Könny futja el szemét s remegő ajakkal szólal meg:

— Fiam vagy és én apád vagyok, ha jót cselekszel, de bűnös vagy és én bírád leszek, ha rossz utra tévelyedel.

A legérdekesebb az volt az egész esetben, hogy félév elmúltával Arnóthy Balázs, ki a falra festett kerékért öt lapátütést volt kénytelen elszenvadni, feleségül vette a szép Szováthi Erzsikét és azután olyan boldogan éltek együtt, mintha rajtuk kívül nem is léteznék más földi halandó a világon.

Ápolni a multat, munkálni a jövőt! Teremteni életerős, szívós, egységes ifjúsági közéletet, hogy az itt való ténykedések által edzze és izmosítsa magát a majdani nagy közélet küzdelmeire. Mi a magyar ifjúság feladata? Figyelni ama nagy közélet minden nyilvánulását, éber szemekkel átpillantani a társadalmi jelenségeket s hallatni szavát, éreztetni akarátát mindannyiszor, mikor a hazaszeretet, a bátor önérték s a semmi akadálytól és pressziótól meg nem rettenő igaz meggyőződés azt parancsolja, hogy nyilatkozzék és cselekedjék. Ha elvárják a magyar ifjúságtól, hogy építse a jövőt, akkor meg kell hallgatni a jelenben is szavát, szabad tért kell engedni a rend és józanság korlátain belül maradó mozgalmainak s hazafisságából és a multhoz való kegyeletéből eredő tüntetéseit sem szabad, sőt egyenesen bűn politizálásnak minősíteni.

Mindenekfelett pedig ne tőrje a magyar ifjúság, hogy belyásolják, mert ez már félig anynyi, mint lelkiismeretének áruba bocsátása. Ne tőrje a magyar ifjúság, hogy lakatot tegyenek a szájára, ne tőrje, hogy békót verjenek a kezére és lábára.

De igenis önmaga tegyen szájára a magyar ifjúság lakatot akkor, mikor politikai és felekezeti ízű nyilatkozattételre akarják felhasználni, mint eszközt alantas célok elérésére s önmaga tegyen a magyar ifjúság békót a lábára akkor, mikor arról van szó, hogy a keresztiek kifüggesztése érdekében memorandumot vigyen a miniszterhez s elmenjen a katolikus kongresszusra, elmenjen a néppárt tanyájába, elmenjen Zichy Nándorékhoz!

S ugyan mit tett a budapesti Egyetemi Kör mult évi vezetősége? Memorandumot vitt a miniszterhez s elment a néppárti nagygyűlésre! Tette pedig ezt a magyar ifjúság nevében! Kérdem, mi jogon? A vakmerőség, a lelkiismeretlenség, az elvakultság, a fanatizmus jogán! Tiltakozunk! Ez a jog hamis, ez a jog nem joga, ez a jog visszaélés, ez a jog, — jogtalanság! Hát odáig jutottunk már, hogy a magyar ifjúság tolja a néppárt szekerét, elősegítse a klérus uralmát s bérencze legyen ama törekvéseknek, melyeknek végezéjé az egyházi állam? Tiltakozunk!

Az előadó ezután részletesen tárgyalja és bírálja a memorandum megírásának és beadásának körülményeit, bonczolja annak tartalmát s azon meggyőződésének ad kifejezést, hogy az egész memorandum-ügy nem egyéb, mint ezéltudatos álnok kizsákmányolása annak az éretlen csinynek, mit botozni való tacsókák a szent korona keresztjének letördelése által elkövettek.

Majd áttér a kath. kongresszuson való megjelenés ügyére, melynél vakmerőbb módon még soha sem mert senki a magyar ifjúság nevében cselekedni s e cselekedet egyenesen arczukba szökteti a vért azoknak, kik a magyar ifjúság céljáról és hivatásáról tiszta észszel, nyílt szívvel, nyílt lélekkel és tisztességesen gondolkoznak.

Fejtegeti aztán az előadó, hogy mindennek mily messzemenően romlást idéző következményei lehetnek a jövőben s minduntalan eljenzésektől és tapsolástól megszakitva, tomboló lelkesedés közben a következő határozati javaslatot terjeszti elő elfogadás végett:

„A kolozsvári egyetem s a többi akadémiák ifjúságával való közlés s e tárgyban hozzájuk intézendő felhívás feltétele mellett mondja ki a debreczeni akadémia polgársága, hogy a maga részéről nem oszija, sőt rosszalja, elítéli, kárhózatossnak és valóságos ragálybetegségnek tartja azt az irányt, melyet az egyetemkörü választások előtt a budapesti ifjúság egyrésze a magyar ifjúság nevében vakmerő volt, követni, midőn eltékozolva a mult hagyományaként ránk maradt s a jövőt egyedül biztosító kincset: az igazi liberálisizmust, mely az ifjúsági élet mezején nem ismer vallásfelekezettét és nem ismer politikát, — szolgálatába szegődött a klerikalizmusnak és néppártinak s ennek bizonyosságát adta oly ténykedések által, mint a milyen a keresztnek az egyetemi tanterekben leendő kifüggesztése érdekében a miniszterhez be-

nyújtott memorandum, továbbá a katolikus kongresszuson az Egyetemi Kör vezetőségének a magyar ifjúság nevében zászló alatt való megjelenése stb. s így eljátszása az ifjúság szabad gondolkodásába vetett bizalomnak és erőszakos megbontása a magyar ifjúság egységének, békéjének és testvériségének.

A debreczeni akadémia polgárságának nem célja, hogy a sebet, melyet meggondolatlan kapkodó kezek a magyar ifjúság eddigi egészséges közszellemén ejtettek, szétszakadás által tovább bolygassa s így egészen elmérgesítse; a debreczeni akadémia polgárságának nem célja az Egyetemi Kör vérrel és botokkal jelzett választási hecceleinek elbírálásába való bocsátkozás, mivel arra a törvényes bírálatot és ítéletet meg fogja hozni az egyetemi tanács s voltaképen a választási dolog az Egyetemi Kör belügyét képezvén, abba beleszólni bár sok kommentárt lehetne hozzáfűzni nem kívánunk, — hanem igenis célja, kívánsága, sőt követelése a debreczeni akadémiai polgárságnak az hogy mivel adandó alkalommal a budapesti Egyetemi Kör magát a magyar ifjúság legfőbb reprezentáló egyesületének szokta tekinteni, tényleg működjék és cselekedjék úgy, hogy tettei az egész magyar ifjúsághoz méltók legyenek.

E végből, ha a most uralmon levő Nemzeti Párt azt meri magáról önértékkel elmondani, hogy neki klerikalitás és néppárti törekvései nincsenek, akkor habozás és látogatás nélkül zárja ki a maga kebeléből azokat, kiknek klerikalitás és néppárti törekvéseit letagadni nem lehet, kik a memorandumot a katolikus kongresszusra való masirozását s más ilyesmit produkálták s ezáltal a magyar ifjúságnak a felekezeti gyűlölködésen és politikai tévelygésen felülemelkedő nagy egészét arczultótták.

Vagy ezt fogja tenni a Nemzeti Párt, vagy ellenkező esetben önmaga süti rá önmagára a bélyeget, vagy bármint tiltakozik is szavakban ellene, valójában az Egyetemi Kör mégis csak klerikalitás és néppárti klikk.

Ha bünösök vannak; a bünösök bujjanak, de egy bizonyos: a magyar ifjúságnak elégtétel kell!

Itt nincs szó zsidóvédésről, nincs szó protestáns érdekről, itt arról van szó, hogy a magyar ifjúság szereti a hazát, munkálja a jövőt, megbeesüli azokat, kik a hazát vele együtt szeretik, a jövőt vele együtt munkálják, de szerinte a hazaszeretethez és a jövő munkálásához felekezeti és politikai jelszavak nem kellenek, s mindenekfelett nem tőrni, ha a nevében egyesek visszaéléseket követnek el s megbüntetni kívánja azokat, kik őt az ország közvéleménye előtt úgy tüntették föl, mint a reakzionarizmus lejtőjére jutott részét a nemzetnek, mint renegátját a multnak és selejtes reményét a jövőnek.

Ama memorandumban, melyet a néppárti ifjak a keresztiek kifüggesztése érdekében beadtak a miniszterhez, többek közt ez áll:

„Krisztus szelleme uralkodjék az egyetemen!”

Tudja az Egyetemi Kör és tudja a Nemzeti párt, mi ez a „Krisztus szelleme”?

Egy neve van: a szeretet!

Kik ezt figyelembe vették, mióta a világ fennáll, azok még sohasem jártak rosszul.

Talán a Nemzeti Párt s az Egyetemi Kör sem fogja megbánni, ha kiközösíti a maga kebeléből a klerikalitásokat és néppártiakat, de megtartja a máskülönbön tévutakon járó memorandumkészítőktől emlékül ezt a pár szót:

Krisztus szelleme! Szeretet!

Ez a debreczeni akadémia polgárságának meggyőződése és akarata, ezt kívánja tudtára hozni a budapesti Egyetemi Körnek a magyar ifjúság becsülete érdekében.”

*

A Kun Béla beszéde után frenetikus módon tört ki a beszédet követő eljenzés-

ben, tapsolásban, dobogásban nyilvánuló közakarát, mely előre jelezte, hogy az előadó álláspontja egyuttal az egész ifjúság meggyőződése.

Ekkor kért szót Köpösdý Dezső, kit először figyelemmel hallgattak, de azután szóhoz alig engedtek jutni, mert szembezőkő leplezetéssel, csürés csavarással, naivitással, sőt nevetséges módon kezdte fejtegetni, hogy a miért ő a memorandumot aláírta és beadta s a katolikus kongresszusra a magyar ifjúság nevében elment, azért ő még nem klerikalitás, az egyetemi ifjúság körében klerikalitás és néppárti áramlatról szó sincs s aki ezt állítja, az „hazudik.”

A Köpösdý gyenge érvelését követő óriási zajban, a melyből a megbotránkozást ki lehetett venni, szólalt fel Sipos Béla s szembe fordulva Köpösdývel, izreporrá törte az egész védekezését. Hatalmas beszédjének szenzációját képezte ama kijelentése, hogy Brázovay a gyűlésen meg sem jelent. Végül indítványozta Sipos, hogy Köpösdýt magát személyileg vádolja meg és ítélje el a gyűlés a Pesten történetekért.

A Sipos beszéde közben érkezett meg váratlanul Szundy Károly, a budapesti liberális ifjak volt elnökjelöltje, kit a gyűlés a viszonzosság céljából minden áron megkívánt hallgatni s viharos eljenzéssel fogadott s ki megköszönve a meleg fogadást, oly kézzelfogható példákkal és világos érveléssel bizonyította be, hogy Köpösdý s vele együtt a budapesti egyetemi ifjúság egyrésze tényleg klerikalitás és néppárti, hogy Köpösdý egy szót sem birt a saját védelmére felhozni.

Ezután Kemény Emil beszélt, majd Takács Endre nyújtotta be indítványát, mely szerint a tavalyi elnökvezetőséget kérte az egyetemen lábrakapott és melegengetett rosz irányzatokért felelősségre vonatni. Sipos Béla erre a Köpösdýt személyileg terhelő indítványát visszavonja, Kun Béla röviden a zárzó jogával él s Csighy elnök kimondja a határozatot, mely szerint a **Kun Béla határozati javaslatát s a Takács Endre pót-indítványát a debreczeni akadémia polgársága egyhangú lelkesedéssel elfogadta.**

Erre a Kossuth-nóta lelkes hangjai mellett az ifjúság a Csokonai-szoborhoz vonult, hol az Alkotmány-t a debreczeni ifjúságot gyalázó cikke miatt elégette s meghallgatta Wolfner Pált, ki magasröptü gyujtó beszédben visszahárította a kozmopolitizmus vádját azokra, kik a klerikalizmus jelszava alatt tömörülnek s éltette a debreczeni akadémia polgárságát, mint a mely először emelte fel szavát emez, az ifjúsági életből kizárandó irányzat ellen.

A Csokonai-szobortól aztán az ifjúság tömött sorokban elvonult, a Piac-, Kossuth- és Burgundia-utcán át zászlók alatt körmenetet rendezett s a Hymnus-t, Szózatot és más hazafias dalokat énekelve, tért vissza az alma-mater elé, hol minden zavar nélkül, az ifjúsághoz illő példás rendben eloszlott.

*

A magunk részéről azt mondjuk, hogy a debreczeni akadémia polgársága ebben a

dologban úgy viselkedett, mint az igazi magyar fiatalsághoz illt. Felülemelkedett a politikai és felekezeti tendenciákon és azt senki sem mondhatja róla, hogy felekezeti vagy vallást bántott volna. Eljárásában s határozatában nem volt felekezeti önzés és türelmetlenség s nem lehet, nem szabad illetni a katolikus vallás megbántásának vádjával sem. Tiszta gondolkozásról, bátor fellépésről, önértékes nyíltságról s érett komoly meggyőződésről tett az ország színe előtt tanubizonyosságot s kijelölte azt az utat, melyen a magyar ifjúságnak haladnia kell: a felekezeti és politikai irányzatokon felülemelkedő liberális utját.

*

Lehetetlen még meg nem említenünk, hogy Köpöcsdy, bár a gyűlésen tagadta, hogy ő klerikális, néppárti és az Alkotmányossal összekötöttségben volna, itt Debreczenben önmagát leleplezte, illetve leleplezte őt a véletlen, ujjal mutatott rá a sors keze: ime, mégis csak neked nincs igazad!

Ugyanis ő az Alkotmányhoz táviratot küldött, mely meglehetősen ferde színben és igaztalanul jelzi a Debreczenben történeteket. A táviratot azonban a postán nem tudták elolvasni, így a vendéglői szolga azt visszahozta, de Köpöcsdy helyett olvashatóbb leírás végett Sipos Béla joghallgatónak adta át, ki azt Fülöp Ödön és Görömbey Péter ak. hallgatókkal együtt elolvasta s tartalmát az illetők meg is jegyezték.

A furcsa kis távirat így hangzik:

„Alkotmány szerkesztősége
Budapest.

Szundit is lehozták, ki Kossuth-gyalázásról hazudozik, Kun Béla rettenetesen lázít néppárt ellen, Köpöcsdyt gyalázzák, Csokonai-szobor előtt Wolfner Alkotmányt éget, tüntető körmenet Wolafka ellen. Feladó Köpöcsdy Angol Királynőben.“

Mondanunk sem kell, hogy ez az egész távirat valótlan, az intenciója pedig rosszakaró.

Ezek után azt hisszük, több kommentárt fűznünk a dologhoz teljesen felesleges s a debreczeni ifjúság tényleg a magyar ifjúság becsülete s az igazság érdekében járt el, mikor ítélkezett.

SZÍNHÁZ.

Bemutató előadás.

Szombaton este megélné a hónapok óta csendes nyugalom ölné pihenő színház környéke. Vándorutjáról visszaérkezett színházunk tartotta meg bemutató-előadását.

Még alig, hogy leverték magukról az utporát, fáradsást nem ismerő lelkesültséggel fogtak munkához s tették a szombat estét sokak előtt élvezetessé.

A színigazgató tapintatos eljárását s a debreczeni színház valódi hivatásának ápolására kész igyekezetét bizonyítja, hogy bemutató-előadásul magyar történeti tárgyú darabot választott ki.

Negyedik László ezimen történeti szomorujáték kerül színre Dobsa Lajostól. E szomorujáték kedvelt reportoár darabja volt a hatvanas években a színházaknak, Shakespeare-szerű beosztása a klasszicizmus bélyegét nyomta reá és bár ma már sok benne a kortól túlhaladt elem, a történeti hűség rovására előszedett epizód-szerűség a hatást nem tévesztette el most sem és egyes jelenetei tapsra ragadták a közönséget.

A közönség? . . Hát bizony ez nagyon gyéren mutatkozott, csupán a karzat tünnetett tömörségével. Ha igaz, hogy a ki először veszt, annál többet nyer később, úgy Komjáthy nyugodtan nézhet az új színházi évad elé.

A kivilágított színpadon különben kedves ismerőseink jelentek meg, kiket viharos tapsal fogadott a közönség. Első sorban is Komjáthyénak jutott ki az elismerésből, aki Edua szerepében fejedelmi megjelenése s művészi játékával lebilincselte a közönséget. Majd Komjáthy tapsolták hosszan, ki Myra nádor alakításában ért el nagy sikert. Zajos tetszés, óriási tapsvihar hangzott fel, mikor Fáy Flóra a színpadon megjelent Myre szerepében. A taps percekig tartott s a kedves művésznő alig győzte köszönni a hálás érzelm nyilvánulását. A függöny legördültével pedig hatszor-hétszer hívták a lámpák elé s a vasfüggönnyet is fel kellett nyitni.

Negyedik László szerepében Pataky Béla, ez a distingvált, derék színész remekelt, míg Környey és Tanay kisebb szerepekben keltettek nagy tetszést.

Kiss Irén, Szigeti Lujza, Szabó Irma, Sziklay, Odry, Bartha, Karaes, Csátár kisebb szerepükben tetszéssel jeleskedtek.

A bemutató előadás egyike volt a minden tekintetben művészi magaslaton álló előadásoknak. Színészeink kedvvel, érzéssel játszottak s a rendezés is kiváló volt.

*

Vasárnap délután Gerő Kármay bohózata a „Próbaházasság“ a legösszevágóbb előadásban mutatott be. A társulat új tagja, Péchy László e darabban mutatkozott be. Jó színpadi alak s nem sokára kedvence lehet a közönségnek, ha kitartó igyekezettel halad pályáján és természetességre törekszik a sablon helyett. Sok tetszést aratott Sziklay, ifj. Szathmáry s a nők közül Szabó Irma, Kiss Irén, Szigeti Lujza.

Este a „Kurucz fuffang“ című színmű került színre közepes számú közönség előtt. Sok tapsot kapott F. Kállay Lujza, Bódi Ella, Sziklay és Czinka Panna szerepében Komjáthyé. Általában a három előadással megmutatták színészeink, hogy mindenikük nemes becsülete fogott a munkához. Reméljük, hogy a közönség nagyobb foku pártolása emelőleg hat igyekeztükre.

Szírén.

A mérnöki hivatal figyelmébe. A színházi folyosókat bevonó linoleum több helyen felbomlott s életveszélyessé teszi a közlekedést. Tegnap is többen botlottak meg a felhajtott linoleumban s voltak olyanok is, kik elesetek. A mérnöki hivatalt kérjük: vagy igazítsa ki, vagy pedig távolítsa el végképen.

Az új évnegyed alkalmából felkérjük t. előfizetőinket, hogy előfizetéseiket megújítani sziveskedjenek.

Együttal tudatjuk, hogy úgy, mint az utóbbi években mindenkor, karácsonyra most is megküldjük t. előfizetőinknek a

„Csokonai naptár“-t

teljesen díjtalanul, még azoknak is a kik október hónapban fizetnek elő egy negyedévre.

HIREK.

— A debreczeni önkéntes iskola. Debreczen sz. kir. város tanácsa már régebben megkereste a temesvári hadtestparancsnokságot, hogy mint tavaly, állítsa fel Debreczenben az önkéntes iskolát, mivel a szabályok szerint azon helyeken, hol husz önkéntes jelentkeznek, az önkéntes iskola felállítandó. A városi tanács azonban mindeidig választ nem kapott a megkeresésre, miért is a mai tanácsülésből Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester aláírásával a következő táviratot küldte a temesvári hadtestparancsnokságnak:

Hadtestparancsnokság. Temesvár.

Önkéntesi iskola ügyében intézett 11633. számú megkeresésünkre választ nem nyertünk, de magánúton úgy tudjuk, hogy daczára több mint harmincz önkéntesnek, iskola városunkban nem lesz. Felajánlott Kovács laktanya elhelyezésre jó, de ha kivántatik, más alkalmas helyiségnek azonnali bérlésére is készek vagyunk. Táviratilag kérjük számos szegény sorsú szülő megnyugtatóra iskolának Debreczenben felállítását elrendelni s minket értesíteni.

— Társas-ebéd. Az 1880 ban felosztott főiskolai tűzoltó-társulat volt tagjai ez év október hó 7-én (vásár vasárnapján) huszéves találkozóra jönnek össze városunkban. Ez alkalomból ugyanaz nap, délben társas-ebéd lesz a „Bika“ vendéglő dísztermében, melyre ez uton hívja meg a rendező bizottság a főiskolai tűzoltó-társulatnak minden — még életben levő — tagját s általában az érdeklődő közönséget. Ebédjegyek csakis október hó 4-én reggel 9 óráig válthatók — 5 koronáért — Dicsőfi József ev. ref. lelkész urnál (Széchényi-utca 4. sz. a.) a délelőtti órákban.

— Három öngyilkosság. A vármegye egyes községeiben mindgyakrabban fordulnak elő az öngyilkosságok. Most is a vármegye főorvosi hivatalához három helyről tetek jelentést öngyilkosságról. Mind a három öngyilkos felakasztotta magát. Az egyik eset Böszörmény határában egy tanyán történt. Szatmári József 60 éves bérkocsis az istállóban felakasztotta magát s meghalt. Tetétlenül Teleki János napszámos követett el öngyilkosságot. Bagoson pedig egy 24 éves leány, Észényi Zsuzsa akasztotta fel magát. Mindhárom esetben az öngyilkosság oka ösmeretlen.

— A munkaszünet. Tegnap több gyümölcsáruló asszonyt és két főtéri fűszerkereskedőt vont felelősségre a rendőrség, a kik üzletüket a záróra után is nyitva tartották. Valamennyijüket érzékeny pénzbírsággal sújtották.

— Esküvő. Békely Lajos ev. ref. s. lelkész szombat d. u. 5 órakor esküdött örök hűséget a nagytemplomban Komlóssy Etelkának, Komlóssy Mihály birtokos leányának. Az ifju párnak egyházi kötését Kiss Kálmán, a körösi gymn. igazgatója áldotta meg a frigyét.

— Debreczeni Kör Budapesten. Az őszi évszak beálltával, mikor is a társas-körök általános felporzódulása, megelevenülése szokott következni, a „Debreczeni Kör“ vezetői sem vesztegelnek tétlenül. Elénken buzgólkodnak, hogy tagjaik számára élvezetes és szórakoztató klub-életet teremtsenek. Ebbeli tevékenységüket még a nyár folyamán sem szakították meg, sőt sikerült társas kirándulások által a testületi szellemet és az összetartozás érzetét csak ápolták, fejlesztették.

A küszöbön álló évad programja, a mi az állandó társas összejöveteleken kívül kisebb méretű házi hangversenyeket, irodalmi estéket és egy-két nagyobb szabású

táncmulatságot ölel fel, nagyjában már készen van. Az előjelekből ítélve, a mindenképen megizmosodott ifju kör eredményes évről néz elébe.

A Kör ünnepélyes megnyitása október hó 1-én lesz.

— **Uj órparancsnok.** Hosszu idő óta szolgálja a rendőrséget Botos András kitartó hűséggel, pontossággal. A derék ember kedveltje volt feljebbvalóinak, mindenki által közbecsülésben, szeretetben állt. Olyan ember ő, aki értelmi képességénél fogva is igen hasznos tagja a rendőrségnek. A derék Botost most a főkapitány órparancsnokká léptette elő és ezzel valóban az igazi érdemet jutalmazta.

— **Merénylet Olaszországban.** Vismare olasz rendőrfőnök ellen merényletet követtek el. Mikor éjjel lakására igyekezett, valaki hátulról fejbevágtá egy fejszével. Vismara igen veszélyesen megsebesült, a merénylő azonban elmenekült. A rendőrség kutatja a merénylőt.

— **Szabaduló betyár.** Savanyu Józsi, a hírhedt betyár, kit többszörös rablóvilkosságért életfogytiglani fegyházra ítélték, tizenhárom év óta raboskodik Illaván. A rabló oly jól viselte ez idő alatt magát, hogy a rabfelügyelő-bizottság a vácsi közvetítő intézetbe valló átszállítását fogja az igazságügyminiszternek ajánlani Savanyut nemcsak feltételes szabadságra bocsátják.

— **Énekiskola.** Karacs Imre, szintársulatunk kitűnő tenoristája, Zugó-utca 6. szám alatt levő lakásán énekiskolát nyitott. Mindazok, kik a színészi pályára készülnek, vagy a kik magánéneklésben képezettni óhajtnak magukat, alapos és teljes oktatást nyernek tőle. Jelentkezéseket elfogad zugó-utcai lakásán.

— **Mogorva ur panasza.** Kopogtatnak, egy mogorva ur lép be a szerkesztőségbe. Komoran köszön, majd oda lép Szirén ur asztalához s ingerülten szólal meg:

— Az ördög vigye el az urak ujságát! ? ?

— Tegnapelőtt megírták, hogy betörők garázdálkodtak a lakásomon. . .

— És ?

— S hogy feltörték az íróasztalomat s onnan 15 koronát elvittek, míg a szintén ott levő 200 korona értékű aranyórát nem vették észre.

— Nos? Hát nem úgy volt?

— De igen! Hanem azok a gyalázatos betörők is elolvasták s az éjjel újra betörték s elvitték az aranyórát is.

Szólt és mogorván távozott.

— **Késelő segédek.** Déhen József szobafestő és Szilágyi Albert asztalos segédek tegnap délelőtt a péterfia-utcai honvédlaktanya előtt ittas állapotban összevesztek. A civakodás csakhamar tettelegességre fajult s előbb csak ökleikkel maszszirozták egymás fejét, majd Déher kést rántott elő s több szurást ejtett vele Szilágyin, s annak ujjasát is szerte széjjel hasogatta. Csakhamar rendőr is került a harc színterére, a kinek aztán együttesen nekiesett a két segéd, a miért őket páros viaskodásukban zavarni merészelték s botrányos káromkodások között esirkefogónak, esavargónak nevezték el a rend éber őreit. A hatalmas lármára nagy népesödület verődött össze s a többi odasiertett rendőrökkel sikerült ártalmatlanná tenni a két duhaj legényt.

x **Hová menjünk színház után** vacsorázni? Márkus Jenő „Téli kert” éttermébe, hol választékos friss ételek, különlegességek, Korona-sör, à la pilseni, színház után is frissen csapolva áll a közönség rendelkezésére.

— **Verekedés.** A tegnapi vasárnap szép napot mire használhatta volna fel célirányosabban egyik-másik pálinkakedvelő napszámos, ha nem arra, hogy a vasárnap

tiszteletére a pálinkás butykosok kezelésében gyakorolja magát. Így tettek Molnár Balázs és Tömör András napszámosok is, akik miután holtreszetre leitták magukat, elkezdtek egymást füttyköseikkel agyba-főbe tisztelni. A kedélyes verekedésnek, amelyből mindkét atyafi véres fejvel került ki, a rendőrség vetett véget.

— **A honvédönkéntesek iskolája.** Az idén is, épúgy mint a múlt évben Budapesten lesz az 1. honvédkerületi önkéntes iskola, avval a különbséggel, hogy míg tavaly egy iskola volt felállítva, az idén kettő lesz. Külön a 79-dik és külön a 80-dik dandár önkéntesei részére. A 80-dik dandár, a melyhez a debreczeni 3-dik és a nagyvárad 4-dik honvéd gyalogezred tartozik, egyévi önkéntes iskolájának parancsnoka Unterländer százados lesz. Önkénteseink már tegnap este Budapestre utaztak.

— **Egy híres cigány halála.** Meghalt Budapesten Balázs Kálmán, a magyar cigánymuzsikuskok egyik leghíresebb primása. Biharmegyéből került föl a fővárosba. Debreczennek husz esztendőn át ő volt az első primása és a Tiszák geszti kastélyának muzsikusa. 1879-ben került föl Budapestre, hol mihamarabb kedvelt cigány lett az előkelő társaságoknak. Járt külföldön is; Németországban, Angliában és Amerikában. Épen Londonban volt, mikor Viktória angol királynőt jubilálták. Meghívták az udvarhoz és Wildsorban a királynőnek hozta a szebbnél-szebb magyar nótákat. Hatvanöt esztendőt élt és majdnem egy félszázadig első muzsikusk volt. A híres cigányprimást tegnap, vasárnap délután három órakor temették Magyar-utca 4. szám alatt levő lakásáról. Unokaöccse, Radics Béla szombaton fölkereste Halmos János polgármestert és az elhunyt számára ingyenes sírhelyet kért a kerepesi-uti temetőben. A polgármester a sírhelyet engedélyezte. A főváros összes cigánykarai fényes temetését rendeztek és muzsikaszóval kísérték ki Balázs Kálmánt örök nyugvóhelyére.

x **A színi évad megkezdése alkalmából** Kiss Adolf, az EMKE kávéház tulajdonosa, tisztelettel tudatja, hogy fényesen berendezett helyiségében hideg büffét, kávéházi csemegeféléket és a legfinomabb italokat oly választékban tartja, hogy azzal a nagyérdemű közönség fokozott igényeit minden időben kielégítheti.

— **A kórházak száműzöttei.** Időnként megjelennek a belügyminiszteri döntvények, a melyek számos czéges betegekéről emlékeznek meg. Ezek a kórházak parazitái, akik hétről-hétre, hónapról-hónapra vendégei hol egyik, hol másik kórháznak és akik így beteg állományban oldják meg azt a kérdést, miként lehet egy életerős munkaképes embernek dologtalanul megélni, esendben, a kórházak szürke falai között. — Ezekre szól a belügyminiszter leirata. Népes társaságra rug azok száma, akiket a belügyminiszter legutóbbi irásával kitiltott az ország összes kórházaiból. A társaság, mely előtt most bezárulnak a legbiztosabb menedékhelyek: a kórházak kapui, a következő tagokból áll: Oresak Barna, Kozics Mari, Kaudász Mari, Chudy Teréz, Bolykai András, Frank József, Kopilovits Mátyás, Adamek Erzs, Ramberger Gyula, Tinkár János, Mosler Rezső, Cseh Sándorné, Seban Lajos, Weisz Mihály és Meskovits István. Ezekről szól a belügyminiszter akképen, hogy csak súlyos betegen vehetők fel kórházakba, egyébként pedig illetőségi helyökre tolonczolandók.

— **Tolakodó koldus.** Kraics György kárpitós segédnek sehogy sincs innyére a tisztességes munka s inkább koldulásra adja a fejét, hogy aztán a jószívű emberektől így kizsárolt pénzt a legelső pálinkamérésben megigya. Tegnap délelőtt is erősen beszélt állapotban a főutezán sétáló hölgyközönséget állitgatta meg, hogy pénz

kolduljon tőlük. Arczátlankodásának az őrt álló rendőr vetett véget, a ki a rendőrség börtönébe kísérte a dologkerülő embert.

Képes levelező-lapok legújabb és legnagyobb választékban csak a Csokonai-papirkereskedésben kaphatók.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai. —

A király Bécsben.

Bécs, okt. 1. A király Görczből ideérkezett. A lakosság ovációkkal fogadta.

Az Osztrák-Magyar Bank gyásza.

Ischl, október 1. Lukam Vilmos, az Osztrák-Magyar Bank volt vezértitkára tegnap 81 éves korában meghalt.

Eltélt volt alispán.

Budapest, okt. 1. Palugyay, Lipót-megye volt alispánja, mikor fegyelmet indítottak ellene, a kiküldött miniszteri biztost, Kaffka Lászlót megrágalmazta. Palugyay ügyét ma tárgyalta a törvényszék s a rágalmazásért 25 frt pénzbírságra ítélte.

Elhunyt herceg.

Eisenach, október 1. Bernáth Henrik szász-weinar-eisenachi herceg ma reggel nyolcz órakor meghalt.

Roberts lord főparancsnok.

London, okt. 1. Hivatalosan közlik, hogy Roberts lord Walseley helyére az angol hadsereg fővezérévé kineveztetett.

Felhőszakadás emberhalállal.

Budapest, okt. 1. A genuai felhőszakadással hat ember életét vesztette s a víz az egész környéket elárasztotta.

A kínai háború.

London, okt. 1. A Daily Mailnak jelentik Takuból: Walderssee állását illetőleg úgy látszik, hogy félreértések támadtak. Az orosz, francia és amerikai tábornokok nem akarnak alkalmazkodni rendelkezéseikhez és a megérkezésével teremtett helyzethez és csak a harctéren akarják elismerni főparancsnokságát.

KÖZGAZDASÁG.

A Debreczeni Kereskedelmi Csarnok jegyzése.

Debreczen, okt. 1.

Piaczi árak 50 kgr.-ként koronákban:

Buza	uj. veres minőség	77	. . .	6.75 — 6.80
"	"	78	. . .	6.80 — 6.90
"	"	79	. . .	6.85 — 6.95
"	"	80	. . .	6.95 — 7.05
"	sárga	78	. . .	6.75 — 6.85
"	"	79	. . .	6.80 — 6.90
"	"	80	. . .	6.90 — 6.—
Rozs	uj	71/72	. . .	6.15 — 6.29
"	"	73/74	. . .	6.25 — 6.35
Árpa	"	"	. . .	5.35 — 5.45
"	(jobb)	"	. . .	5.75 — 5.55
Zab	"	"	. . .	5.20 — 5.40
Tengeri	"	"	. . .	6.40 — 6.50

KÜLÖNFÉLÉK.

* **A legöregebb polgármester.** A francia polgármesterek óriás bankettjén, melyet a múlt héten rendeztek Párisban, a legnagyobb fizyelmet Rigaud, a 92 esztendő marigni polgármester keltette. A polgármesterek a nesztor a alacsony termetű emberke, kinek minden fogyatkozása egy kis süketség, melyet hét esztendeje észlel magán. Egészségét annak tulajdonítja, hogy mindig koránkelő ember volt. Most is már hajnalban, négy óraker talpon van. Ötven esztendeje teljesen egyforma életrendet követ. Néhány évvel ezelőtt nagy beteg volt. Házi orvosa temérdek gyógyszert rendelt neki és az öreg föl is gyógyult. Amikor fölkel az ágyból, az orvos eldiesekedett az ő kurájának sikerével. Az öreg erre levezette az orvost a pinczébe, rámutatott egy pókhálós hordóra, melyen vörös ó-bor volt és így szólt:

— Lássá, doktorkám, ettől gyógyultam meg. A maga orvosságait kihajítottam a kertbe.

* **Felsült.** A kupében erősen pipált az atyafi. Kaputos szomszédját bántotta a fojtó füst s szivarral kínálta meg. Az atyafi pedig elfogadva a szivart zsebre vágta s elégedett mosolylyal így szólt:

— Köszönöm alássan, majd elszivom vasárnap!

* **A jótékony bohóc.** Franciaország színészei, a mint értesülünk, a magyar országos színészesülethez hasonló szövetség létesítésén fáradoznak. Hogy az egyletnek vagyonalapot teremtsenek, az állam egy hatalmas sorsjátéki engedélyt adott nekik s az összes párisi színházakban felvonások közt a legelső színészek árusítják a közönség közt a sorsjegyeket. A hatalmas új hippodrom egyik utóbbi előadásán egy fura „moszjő klón“ állott elő, a ki a publikumhoz félig bohókás, de a végén mégis megható beszédet intézett. Ámulnak-bámultak, néztek, firkészték és valóban! ez Coquelin hangja volt, — ez maga Coquelin volt, a híres, az istenített, legnagyobb és legelső Cyrano. A nagy művész nem restelt a szent cél érdekében, mint „buta August“ fellépni és tényleg, a közönség felzengő tetszészaja közepette 600 sorsjegyet adott el, helylyel-közzel hallatlan magas áron.

* **Az óra.** Pál ur éjfél után hazafelé tart. Egy szembe jövő gyanus alak megállítja.

— Kérem, hány óra?

Pál ur tolvajt sejtven, hatalmasan képen teremti a szóval:

— Egy.

A gyanus alak a falnak tántorodik és jajgat:

— Jesszusom, de jó, hogy nem egy órával előbb kérdeztem!

* **A dán király családi boldogsága.** Jóizü öreg ur a dán király és nyaranta fredenborgi kastélyából számüzve van mindenféle czerimónia. Meghívja rokonait s úgy élnek akár a legkényelmesebb nyárspolgárok. Nála nyaral néha az orosz császár és felesége, a ezárevics és a kis Olga hercegnő, a görög király, a velszi hercegné, a cumberlandi herceg feleségével, azonkívül jut hely a szárnysegédeknek, titkároknak és a eselédsgnek is. A legérdekesebb az egész vendégségben az, hogy ki-ki maga viseli nyaralása költségeit. A mellett mindenki nagyon jól mulat. A császár biziklizik, a ezárevics bujósdi játszik a gyerekekkel, a hölgyek kimennek és beszélgetnek, az öreg urak pedig pipászó mellett politizálnak.

* **Borzasztó fenyegetés.** Vidéki színigazgató (a rendezőhöz): Miért nem hal már meg az a Lengevári? A szerepe szerint már meg kellene neki halni.

Rendező: Kijelentette, hogy nem hal meg addig, míg a mult heti gázsiját ki nem fizeti neki az igazgató ur.

* **Amit az oparabálon felejtettek.** Párisban nemrégiben volt az operabál, a melyen sok ott felejtett tárgyat vett gondo-

zása alá a rendőrség. A talált tárgyak igen érdekes lajstroma a következő:

- 13 pár harisnya.
- 37 férfi-czipő. (3 sarok nélkül.)
- 19 szatén-czipőcske.
- 7 paróka.
- 18 álszakáll.
- 2 nadrág.
- 18 lorgnon.
- 11 álarcz.
- 39 fehér nyakkendő.
- 17 fűző.
- 1 trikó.

Ezek — mint a rendőrség mondja — a „közönséges“ tárgyak. Olyanok is vannak, a melyeket nem hoz nyilvánosságra.

Hm.

REGÉNY.

A „Világ Szive“.

— Regény 2 kötetben. —

Angolból fordította: **Krampera János.**

(Folytatás.)

103.

Mattai erre helyére tette a talizmánnak összeillesztett két felerészét s mint már azelőtt is, általános esendnek közepette ime! a szimbolum kinyitott, mint valami virág. Amint előre hajoltam, láttam, hogy a szem ott van a mélyedésben, de úgy tetszett előttem, mintha vesztett volna tüzeből, mert csillogása hideg volt, mint az olyan ember szeme, ki már két óra óta halott. Azt hiszem, Mattai is észrevette, mert amint a szimbolumot kinyitotta, visszahökent, keze pedig reszketni kezdett.

Mikor meglátták a csudálatos követ, bámuló felkiáltás tört ki a Tanács tagjainak ajkán, Tikal pedig így szólt:

— Ugy látszik mégis volt valami bölcsesség Zibabay bolondságában, mert a Sziv csakugyan megnyitott s közepében ime, egy közsém fekszik valami írással borított arany lapon.

— Olvasd el az írást! — kiálták.

Tikal visszatette a szemet s elővévén az arany lapot, minden oldalról megvizsgálta.

— Nem tudom elolvasni, — szólt fejét rázva. — Sokkal régibb módszer szerint van írva, mint a milyent én tanultam. Próbáld meg te, Mattai, te befentes vagy az ilyen írásjelekben.

Erre Mattai vette kezébe a táblát s szorgos areczal hosszasán vizsgálta. — Nemsokára úgy látszott, mintha nyitjára jött volna, majd bámulat, vagy inkább megdöbbenés ült ki arcára, ugyannyira, hogy én, nem ismervén még teljesen Mattai furfangosságát, már-már azt kezdtem hinni, hogy a sennornak igaza van s a táblát, mióta láttuk, mással cserélték ki.

— Olvasd! Olvasd! — kiáltá a Tanács.

— Testvéreim! — mondá, — hogy mit tartalmaz ez írás, azt világosan látom, de oly különös dolgok vannak benne, hogy félni kezdek, hátha szemem csal és legjobban szeretném másvalakinek adni, hadd betűzze ki az.

— Nem, nem, olvasd el te, — kiálták már-már ingerülten.

Erre Mattai olvasni kezdé:

„Ez pedig, ime, a névtelen Isten szava, melyet az ő prófétája hallott a szanktuárium építésének esztendejében s egy aranylemeze vésven, a szanktuárium szimbolumába rejtett el, hogy kinyilatkoztassék abban a távoli időben, midőn az, ami elveszett, megkerülend s a Nappal és az Éjszaka újra összeillesztetnek. Hozzád beszél a szózat, születendő lánya egy főnöknek, ki egy népnek nevét fogod viselni. Mikor már az én népem elaggik, megfogyatkozik számában s meggyengül szívében, akkor, óh leányzó, vegyél magadnak férjet a fehér Istennek, Cucumatznak fájából, a tenger habjának fiát, kit magad vezetsz át a pusztaságon, mert így fog még egyszer fölvirulni és erőre

jutni az én népem s a te maradékaidé legyen az én országom kelet és nyugat, észak és dél felé, nagyobb darab földön, mint a mennyit az én sasaim át tudnak repülni napkeltétől napnyugtáig.“

Mialatt Mattai olvasott, Tikal arca elsötétült a haragtól s mielőtt még utolsó szavainak visszhangja elhalt volna, kiabálva ugrott fel székeből:

— Akárki írta is ezt a hazug jóslatot, isten vagy ember, átkozott legyen a neve is! Mit? Hogy nőül adjuk lady Mayát — mert ő róla kell, hogy szó legyen, kinek neve egy népnek neve is — ahhoz a fehér kutyához, hogy aztán az ő gyermeke uralkodjék felettünk? Inkább haljon meg Maya is, az kutya pedig vele együtt!

(Folyt. köv.)

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ

Folyó szám 3.

Bérlet 1. szám „A“

Hétfőn, 1900. évi október hó 1-én:

A görög rabszolga.

Operette 3 felv. Irta: Owen Hall. Fordították: Makai Emil és Pásztor B. Zenéjét szerzette: Johnes Sidney.

SZEMÉLYEK:

Hellodorus . . . Sziklay M.	Archias . . . Karacs Imre
Aspasia . . . F. Kállai L.	Diomed . . . Környei B.
Antonia . . . Bódi Ella	Irisz . . . Sárosi Paula
Marcus . . . Ifj. Szathmáry	Melanopis . . . Szigeti L.

Holnap, kedden, október hó 2-án:

Közönyt közönynyel.

Vigjáték 3 felvonásban. Irta: Moretó.

Színházi műsor.

Szerdán, okt. 3-án, bérlet 3. szám „C“ — **A koldusdiák.** Nagy operette 3 felvonásban.

Csütörtökön, okt. 4-én, bérlet 4. szám „A“ — ujdonságul először: **Névtelen levelek.** Bohózat 3 felvonásban.

Pénteken, okt. 5-én, bérlet 5. szám „B“ — **A kis szökevény.** Operette 3 felvonásban.

Szombaton, okt. 6-án, bérlet 6. szám „C“ — az aradi vértanúk halálának gyásznapján: **1848. (Hadak útja.)** Történeti színmű dalokkal, 9 képből.

Vasárnap, okt. 7-én, két előadás; délután 3 óraker fel helyárrakkal: **A szökött katona.** Eredeti népszínmű 3 szakaszban. — Este 7 és fél óraker, bérletszünetben, ujdonságul először: **A csillag fia (Bar Kochba).** Énekes legenda 5 képből. Irta és zenéjét szerzette: Goldfaden Dávid.

Laptulajdonos: a Csokonai-nyomda.

MINDENNEMŰ

ISKOLAI SZEREK

RENDIVÜL NAGY VÁLASZTÉKBAN ÉS
LEGLÖCSÖBBAN A

CSOKONAI PAPIR- Kereskedésben

KOSSUTH-UTCZA 13. SZ. ALATT
SZEREZHETŐK BE.

UGYANITT

ISKOLAI KÖNYVEK KÖTÉSE

LEGLÖCSÖBBAN ELVÁLLALATIK.

ERZSÉBET SZŐLŐTELEP.

Szőlővessző eladás.

A gróf Degenfeld József és dr. Balkányi Miklós urak tulajdonát képező „Erzsébet” szőlőtelep kitűnő minőségű fajtisza szőlővessző terméséből ez évben mintegy 500,000 darab eladó és pedig:

I. Két éves gyökeres.

Olasz rizling, kadarka, oportó, nagyburgundi és kövidinka őszi szállításra ezrenként 20 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 22 korona.

II. Sima vessző.

Olasz rizling, kadarka, oportó, nagyburgundi, kövidinka, ezerjő és zöld szilváni őszi szállításra ezrenként 5 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 7 korona.

III. Csemege szőlővessző.

Fehér és piros chasselas és passatutti őszi szállításra ezrenként 10 korona, 1901. tavasszal átvéve, ezrenként 12 koronáért.

Magyban vásárlásnál 10% engedmény.

A megrendelés eszközölhető az „Erzsébet” szőlőtelep irodájában

Debreczen, Kossuth-utca 32.

H.-Sámson határában

közvetlen a falu alatt

egy 125 kat. holdas

birtokrész

szabadkézből akár egészben, akár részenként, őszi gabonával bevetve **eladó.**

Czim a kiadóhivatalban.

2986.
1900. sz.

Árlejtési hirdetmény.

A nagy-létai dohánybeváltó hivatalnál a nagytekintetű magy. kir. dohányjövődéki központi Igazgatóság 1900. évi szeptember hó 25-én 15734. szám alatt kelt rendelete folytán az alább felsorolt épület tartozási munkálatok engedélyeztetek, nevezetesen:

Az iroda helyiségek újbóli festése, kettő darab új cserépkályha beállítása, a faskamarának mosó konyhára való átalakítása és sütőkemenczével való felszerelése és végül kettő kut mélyítése. Az előmért és költségvetés szerint — 1185 korona 44 fillér összköltség mellett.

Felhivatnak azok, akik ez épület tartozási munkálatok teljesítésére vállalkozni akarnak, hogy egy koronás bélyegű ajánlataikat, melyben 5% bánompénz letétele is igazolva van, a debreczeni m. kir. dohánybeváltó felügyelőséghez a **f. évi október hó 13-án déli 12 óráig** nyujtsák be, a mikor is az árlejtés meg fog tartatni.

Az előmért és költségvetés alólirott felügyelőségénél betekinthető, a hol a feltételek is megtudhatók.

Debreczen, 1900. szept. 29-én.

M. kir. dohánybeváltó felügyelőség.

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apró hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban Kossuth-utca 13.

A rovásban az egyszeri beiktatás 10 szög 40 fillér, minden további szó 2 fillérbe kerül, vastagabb betűkből minden szó 2 fillérrel több. Vidékről beküldhető az apró hirdetések postautalványral; a postautalvány szelvényére az apró hirdetés szövege is feljegyezhető. A legkisebb hirdetés 40 fillér.

Két fiatal	Eladó	Pincze,	Régi könyvek
(három hónapos) fajtisza Tópterrieur kutya (egy pár) eladó. Czim a kiadóhivatalban.	egy hosszú, fiókos íróasztal, iroda számára. Értekezhetni Kossuth-utca 13. szám alatt, a Csokonai-papírkereskedésben.	mely üveges borok beraktározására igen alkalmas, Kossuth-utca 13. számú háznál kiadó. Értekezhetni ugyanott.	magyar, latin, német (tudományos művek), igen jutányos áron eladók. — Értekezhetni a Csokonai-nyomdában — Karabélyos Zoltánnal.

10091. tkv.
1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék, mint tkvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy a Debreczeni I. Takarékpénztár végrehajtónak Forgács Eszter elleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék és a debreczeni kir. járásbíróház területén lévő, a debreczeni 3595. sz. tjkvben A. + 2. sor 4437/a. hrsz. csigekerti szőlőnek 1820 koronában megállapított kikiáltási árban a végrehajtási árverés elrendelhetvén, annak fogantatására határidőül **1900. évi november hó 28-ik napjának d. n. 3 órája** e kir. törvényszék árverési termébe kitűzetett. Kikiáltási ár a fenti becsár, azonban az árverésre

kitett ingatlan szükség esetén a kikiáltási áron alól is el fog adatni.

Az árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban letenni, avagy az 1881. LX. t.-czikk 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elösmervényt a kiküldöttnek átadni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. törvényszék, mint tkvi hatóságnál és a város rendőrkapitányságánál tekinthetők meg.

Kelt Debreczenben, a kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnál, 1900. szept. 10-én.

Harsányi Gusztáv,
kir. törvényszéki bíró.

Prágai sonka, Caviar, Korona-sardiniák, Oroszhalak s több őszi csemege-
árúk már megérkeztek, s legjobb minőségben kaphatók

Geréby Fülöp Utódai

csemegekereskedésében.

Prágai sonkából naponta friss főzés.

Pártoljuk a hazai ipart.

Scherg Vilmos és Társai
Brassói Posztógyára

legmelegebben ajánlja kizárólag tiszta nyírt gyapjából készített **divat-kelméit**, valamint mindennemű **egyenruhaszövetjeit** rendkívül szolid és tartós kivitelben.

Legjobb hírnevű **Erdélyi Lóden szöveteink** ugy tartósságára, valamint izléses kivitelükre nézve a leghírhedtebb külföldi gyártmányokkal versenyezhetnek.

Egyszersmind értesítjük a nagyérdemű közönséget, hogy

DEBRECZEN és VIDÉKE részére

Szedlák és Vámos

debreczeni, bizalmat érdemlő szabócézgnél ollyszerű raktárt szerveztünk, hol gyártmányaink méterszámra is gyári áraink mellett szolgáltatnak.

Dus választékban kaphatok továbbá gyártmányaink

VARGA és VASS
uraknál.